

Arter og sorter av høstkorn

Det var store forskjeller i avling mellom feltene på Østlandet. Høstrug var avlingsvinneren i alle felt. I Vestfold var det svært gode avlinger av alle artene og ganske jevnt mellom sortene, mens på det på Romerike og i Hedmark var større forskjeller mellom artene og sortene innenfor samme art.

Silja Valand

Rådgiver

Rolf Einar Kordal

Rådgiver

Thomas Julseth Brown

Rådgiver

Nedenfor følger resultater fra Vestfold, Romerike og Hedmark.

Vestfold

Feltvert: Trond Stange. Ramnes, Tønsberg.

Forgrøde: Høsthvete. Jordart: Siltig lettleire. Sådato: 12.09.23. Treskedato: 02.08.24.

Gjødsling: 3.april: 18 kg 25-2-6, 19.april: 3,5 t biorest, 18.mai: 19 kg 27-0-0, 25.juni: 15 kg 27-0-0 i rutene med høsthvete.

Tabell 1. Resultater, arter og sorter av høstkorn, Vestfold 2024

Arter	Sorter	Avling kg/daa - Rel.		Vann % v/høst	Plant- best. vår %	Strå- lengd cm	Sein legde %	Hl- vekt kg	Prot- ein %	Fall- tall, sek	Avlings- verdi Kr/daa*
Høsthvete	Kuban	829	100	14,8	100	72	5	80	14,0	401	4083
	Rotax	869	105	14,0	92	68	15	76	12,6	367	3610
	Jantarka	884	107	14,7	100	72	10	77	13,6	355	3681
	Bernstein	815	98	20,5	78	78	0	81	14,5	279	4026
	Praktik	861	104	14,2	90	81	0	82	13,1	327	4261
Høstrug	SU Performer 200 pL/m ²	946	100	17,4	88	96	100	77	9,8	283	3950
	SU Performer 250 pL/m ²	984	104	19,9	92	98	85	77	9,7	290	4108
	SU Performer 300 pL/m ²	990	105	17,0	96	94	100	76	9,8	281	4124
	SU Performer 350 pL/m ²	1030	109	17,2	98	96	95	77	9,8	241	4300
	KWS Tayo 250 pL/m ²	922	98	21,1	90	90	95	76	10,4	287	3842
Høst- rughvete	Belcanto	911	100	24,6	98	93	90	76	13,4	195	3514
	Temuco	880	97	15,9	90	80	12	73	13,1	83	3372
	Panaso	929	102	21,4	100	76	100	70	13,5	194	3530
	Tributo	1033	113	25,0	100	84	92	71	13,0	156	3935
	Lanetto	810	89	15,1	100	74	5	74	13,2	90	3109

Feltet i Vestfold lå på godt oppgjødslet jord med høyt avlingspotensial. Det ble gjødslet med biorest i tillegg til mineralgjødsel, og det antas en gjødsling i feltet på totalt 18 kg N. I sortene med høsthvete ble det i tillegg gitt 4 kg N ved avsluttende blomstring for å sikre matkvalitet i disse sortene.

Feltet spirte fint. Overvintringen var ganske bra, og det var bare Bernstein høsthvete som hadde merkbart dårligere overvintring enn de andre sortene. Av rugsortene hadde KWS Tayo dårligere overvintring enn Performer. Det ser også ut som at Performer hadde bedre overvintring med større såmengde, men antageligvis er dette kun et visuelt uttrykk pga såmengden. Det er ingen grunn til å tro at overvintringen skal bli bedre ved økt såmengde. Normal såmengde i rug er ca 250 planter pr m².

Rug. Dersom man ser på forskjellen mellom artene, ser vi at det er rugen som helt klart har høyest avlinger, på tross av mye legde. 18 kg N var, ikke overraskende, i meste laget for rugen. Men den ga likevel nesten 1000 kg/daa. Det var den høyeste såmengden som ga høyest avling. Det ser også ut som at SU Performer generelt har gitt noe høyere avling enn KWS Tayo, muligens på grunn av litt svak overvintring i KWS Tayo.

Av høsthvetesortene er det ikke uventet Jantarka som gjør det best, fulgt av Rotax. De er begge førsorter og begge har hatt noe legde i feltet. Bernstein har på tross av noe svak overvintring klart å gi en akseptabel avling på 815 kg. Praktik var den beste av mathvetesortene. Det var forholdsvis lite sjukdom i feltet og ingen tydelige forskjeller mellom sortene når det gjaldt bladflekkssykdom og mjøldogg. Men det ble notert 30 % gulrust i Kuban en måned før høsting. Det er imponerende at Kuban klarte å levere 829 kg/daa avling av god matkvalitet med såpass sterkt angrep av gulrust.

Rughvete er en art som ofte gir høy avling. Det har den også vist i dette forsøket. Det er en del

forskjeller i sortene. Det var lite sykdom i rughvetesortene. Gulrust ble notert med 2 % i sorten Lanetto, ellers var det ingen gulrust. Forøvrig var det bare notert 0-5 % av bladflekksykdom og mjøldogg, hvor ingen av sortene utmerket seg. Sorten Lanetto viste dog tidlig symptomer på annen sykdom, trolig strånekke. Det er ikke umulig at dette var noe som kom med såkornet. Det var brune flekker ved basis og gule, døende blader innimellom. Den falt også gjennom på avling, og ga 11 % mindre avling enn målestokksorten Belcanto. Avlingsvinneren var sorten Tributo som ga hele 1032 kg/daa. Det var en flott sort med store, brede blader og kraftig vekst. Den bør nok også stråforkortes for å unngå legde. Sorten Panaso var også meget stråsvak og hadde 100 % legde ved tresking.

Romerike

Feltvert: Elin Stabbetorp. Auli, Nes.

Forgrøde: Høsthvete. Jordart: Silt. Sådato: 14.09.23. Treskedato: 20.08.24.

Gjødsling: 17.april: 26 kg 27-0-0, 8.mai: 26 kg 27-0-0, 19.juni: 15 kg 27-0-0 i rutene med høsthvete Z50-55. Vekstregulert 01.05.24 med CCC750 160 ml/daa.

Tabell 2. Resultater, arter og sorter av høstkorn, Romerike 2024

Arter	Sorter	Avling kg/daa - Rel.		Vann % v/høst	Strå- lengde cm	Hl- vekt kg	Prot- ein %	Fall- tall, sek	Avlings- verdi Kr/daa*
Høsthvete	Kuban	237 = 100		16,3	58	77	14,1	420	1130
	Rotax	379	160	16,6	56	71	12,2	366	1558
	Jantarka	389	164	17,2	59	75	13,3	408	1611
	Bernstein	326	137	17,8	68	77	12,5	396	1543
	Praktik	306	129	17,3	53	80	14,4	389	1505
Høstrug	SU Performer 200 pl/m ²	493 = 100		18,3	79	77	9,0	286	2092
	SU Performer 250 pl/m ²	509	103	18,4	83	77	9,0	279	2127
	SU Performer 300 pl/m ²	590	120	17,8	84	77	8,5	293	2463
	SU Performer 350 pl/m ²	579	117	17,6	82	77	8,5	281	2417
	KWS Tayo 250 pl/m ²	434	88	19,6	81	75	9,1	285	1831
Høst- rughvete	Belcanto	272 = 100		17,0	73	76	13,2	225	1050
	Temuco	401	148	16,9	77	72	11,1	214	1533
	Panaso	474	174	16,8	79	69	11,4	217	1796
	Tributo	516	190	17,6	76	71	11,3	145	1968
	Lanetto	432	159	16,6	72	73	11,3	231	1656

Feltet på Romerike la på ei siltslette med greit avlingspotensial. Det ble gitt 7 kg N ved to delgjødslinger, totalt 14 kg N. Høsthvetesortene fikk en ekstragjødsling med 4 kg N ved skyting. Oppspiringen var noe ujevn på grunn av ujevnt såbed. Overvintring hos alle sortene lå mellom 87,5 % og 95 %. Feltet ble litt ødelagt av forsøks tekniske feil, og vi vil derfor ikke legge for mye i resultatet.

Hos Stabbetorp var SU Performer høstrug den mest lønnsomme sorten, etterfulgt av rughveten Tributo. Det var flere såmengder av SU Performer, og de to høyeste ga størst avling. Det var ingen legde i feltet, og alle høsthvete- og høstrugsortene hadde høyt falltall. Proteinet i høsthveten var bra nok til matkvalitet. To sorter skilte seg negativt ut i feltet. Kuban høsthvete og høstrughveten Belcanto ga betydelig dårligere avling enn de andre sortene.

Hedmark

Feltvert: Ole Johan Stafsberg, Hamar.

Forgrøde: Høstrug. Jordart: Lettleire. Sådato: 14.09.23. Treskedato: 13.08.24.

Gjødsling: 08.april: 47 kg 22-3-10, 20.mai: 16 kg 27-0-0, 31.mai: 15 kg 27-0-0 i rutene med høsthvete Z50-60. Vekstregulert og soppsprøyta 22.05.24.

Tabell 3. Resultater, arter og sorter av høstkorn, Hedmark 2024

Arter	Sorter	Avling kg/daa - Rel.		Vann % v/høst	Strå- lengde cm	Hl- vekt kg	Prot- ein %	Fall- tall, sek	Avlings- verdi Kr/daa *
Høsthvete	Kuban	522 = 100		15,3	60	80	11,4	463	2194
	Rotax	548	105	15,5	58	76	10,4	296	2276
	Jantarka	669	128	15,9	68	78	10,2	408	2795
	Bernstein	555	106	15,6	74	81	11,3	452	2339
	Praktik	481	92	15,7	55	81	11,3	466	2027
Høstrug	SU Performer 200 pl/m ²	749 = 100		24,8	106	76	8,9	288	3128
	SU Performer 250 pl/m ²	783	105	23,8	106	76	8,5	259	3270
	SU Performer 300 pl/m ²	777	104	24,6	106	77	9,0	283	3245
	SU Performer 350 pl/m ²	788	105	24,2	106	77	8,8	251	3291
	KWS Tayo 250 pl/m ²	585	78	26,2	93	76	8,7	294	2437
Høst- rughvete	Belcanto	634 = 100		18,4	92	78	10,5	203	2459
	Temuco	659	104	16	87	74	9,7	136	2530
	Panaso	759	120	16,6	94	71	8,9	139	2892
	Tributo	609	96	20,1	97	73	9,5	106	2332
	Lanetto	643	101	15,8	85	74	10,2	243	2469

Feltet ble grunnkjødslet med 10 kg N, delgjødslet med 4 kg N på strekningsstadiet og høstvetesortene ble delgjødslet en tredje gang med 4 kg N ved aksskyting. Feltet ble godt etablert til tross for fuktige og klinete forhold ved såing. Overvintringen varierte fra 79 % til 99 % i høsthvete, Rotax kom dårligst ut, mens Jantarka overvintret best. Overvintringen var veldig god i rug og rughvete, utenom i rughvetesorten Lanetto der halvparten gikk ut.

I høsthvete ga Jantarka betydelig høyere avling enn de andre høstvetesortene. Økning i såmengde i høstrugsorten SU Performer fra 200 planter per kvadratmeter til 250, 300 og 350 planter per kvadratmeter har gitt en avlingsøkning på ca. 5 % i dette forsøket. Av høstrughvetesortene er det Panaso som kommer best ut avlingsmessig, med 20 % høyere avling enn referansesorten Belcanto. Proteininnholdet var ikke godt nok til å oppnå matkvalitet i høsthvete.

